

משנה סנהדרין פרק א

Mishnah Sanhedrin, chapter 1

(1) Monetary cases [i.e., admissions of liability and testimony regarding loans are heard] by three [plain] judges [or one ordained judge (there are judges who are *semuchin* — i.e., ordained by a judge, who himself, was ordained by a judge, this procedure going back each generation, all the way to Moshe *Rabbeinu*. Then there are those who

א דיני ממונות, בשלשה. גזלות וקבלות, בשלשה. נזק וחצי נזק, תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה, בשלשה. האונס והמפתה והמוציא שם רע, בשלשה, דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים, מוציא שם רע, בעשרים ושלשה, מפני שיש בו דיני נפשות: ב מכות, בשלשה. משום רבי ישמעאל אמרו, בעשרים ושלשה. עבור החדש,

were not ordained and are referred to as plain judges. For monetary cases, which concern acts of kindness such as loans, the Rabbis instituted that they don't require ordained judges, so that if disagreements were to arise they should be handled expeditiously], cases of theft and personal injury [are judged], by three [ordained judges], claims for full or half-damages (see Mishnah Bava Kamma 1:1), the repayment of the [*kefel*] double (see Exodus, 22:3) or four or five-fold restitution (see Exodus, 21:37) [of stolen goods, must be judged] by three [ordained judges], as must cases [of punitive damages] of rape (אונס) seduction, and (מוציא שם רע) libel, so says Rabbi Meir; but the Sages say: A case of libel requires a Court of twenty-three, since it may involve a capital charge [infidelity, in certain cases, carries the death penalty and capital charges require 23 ordained judges].

(2) [Cases involving the punishment of] lashes [are judged] by three [ordained judges]; in the name of Rabbi Yishmael it was said: By twenty-three [judges]. The intercalulation of the month is effected by a Court of three [ordained

רבנו עובדיה מברטנורא

א דיני ממונות. דהיינו הוראות והלואות: בשלשה הדיוטות. ולא אצרכוהו רבן לשלשה מומחין שלא תנעל דלת בפני לוי. שמה יכפור הלוה ולא ימצא מומחין לכופו לדין. אלא או יחיד מומחה. או שלשה הדיוטות. אבל גזילות וחבלותבג' מומחין. דאלהים כתיב בפרש' שומרים בואלה המשפטים ג' פעמים. ומינה לפינן שלשה מומחין: נזק. אדם או שור המועד שהזיקו דמשלמים נזק שלם: חצי נזק. שור תם שהזיק. ואע"ג דהיינו חבלות. אידי דבעי למיתתני תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה. שאינו משלם כמו מה שהזיק. שמשלם יותר. תנא נמי חצי נזק שאינו משלם כמו שהזיק. שהרי משלם פחות. ואידי דתנא חצי נזק תנא נמי נזק: מוציא שם רע. לא מצאתי לבתך בתולים וענשו אותו מאה כסף: דיני נפשות. דאם אמת היה הדבר וזנתה תחתיו וסלקוה. ודיני נפשות בעשרים ושלשה. כדלקמן. והלכה כחכמים: ב מכות. מלקות ארבעים: בשלשה. דכתיב (דברים כ"ה)

judges], the intercalation of the year by three; these are the words of Rabbi Meir. But Rabbi Shimon ben Gamliel says: The matter is initiated by three [and if a majority i.e., two out of the three, state that it should be further discussed, two more judges are added and it is then] discussed by five, [if a majority i.e., three out of the five judges, rule that it should be a leap year, another two judges are added and it is finally] determined by seven. If, however, it was determined by three [i.e., at the first sitting, the judges went ahead and declared it a leap year], the declaration is valid. (3) The laying of the elders' hands [upon the head of the communal sacrifice (see Leviticus 4:15) and the ordination of judges] and the breaking of the heifer's neck (see Deuteronomy 21:2) require the presence of three [judges; in the case of ordination at least one must be ordained]; these are the words of Rabbi Shimon. Rabbi Yehudah says: Five. The performance of *halitzah* [the refusal of levirate

רבנו עובדיה מברטנורא

ונגשו אל המשפט ושפטום. שנים. ואין ב"ד שקול מוסיפין עליהם עוד אחד הרי כאן שלשה: רבי ישמעאל אומר בעשרים ושלשה. אתיא רשע רשע. כתיב הכא (שם) והרשיעו את הרשע וכתיב התם (במדבר ל"ה) אשר הוא רשע למות. מה להלן בעשרים ושלשה. אף כאן בעשרים ושלשה: עבור החדש. קדוש החדש ואידי דבעי למתני עבור שנה. תנא נמי עבור החדש: בשלשה מתחילין. לראות אם יש להושיב ב"ד על כך. אם אחד מהשלשה אומר צריך ב"ד לישב ולעין אם צריכה שנה לעבר. מפני התקופה והאביב והפירות. ושנים אומרים א"צ. שאין כאן ספק דודאי אינה צריכה עבור. בטל יחיד במעוטו. שנים אומרים לישב. ואחד אומר שלא לישב. הולכין אחר השנים. ומוסיפין עוד שנים אחרים שישאו ויתנו בדבר. והרי כאן חמשה. שנים אומרים צריך לעבר. ושלשה אומרים א"צ. בטלו שנים במעוטן. שנים אומרים אינה צריכה. ושלשה אומרים צריכה. הולכים אחר הרוב ומוסיפין עוד שנים שיהיו שבעה ומעברין אותה. ובגמרא מפרש דהני שלשה חמשה ושבעה כנגד ברכת כהנים שיש בפסוק ראשון ג' תיבות ובשני חמשה ובשלישי שבעה והלכה כרבן שמעון ב"ג: ג סמיכת זקנים. על ראש פר העלם דבר של צבור. ויש במשמעות הדברים גם מנויי הדיין שהגדול הסמוך צריך שיצרף עמו שנים. כשרוצה לסמוך חכם כדי שיקרא רבי וידון דיני קנסות. ולשון סמיכה משום דכתיב (במדבר כ"ו) ויסמוך את ידיו עליו. ולא דבעי מסמך ידיה עליה אלא בשמא קרן ליה רבי. ואין סמיכה בחוצה לארץ. אלא צריך שהסומך והנסמך יהיו כולן בא"י. ואז יהיה לו רשות לדון דיני קנסות ואפי' בח"ל. לפי שסנהדרין נוהגת בין בארץ בין בח"ל. אחר שנשמכו בארץ. וכתב רמב"ם שנראה לו שבומך הזה שאין לנו סמוך איש מפי איש עד משה רבינו. אם היו מסכימים כל החכמים שבא"י לסמוך יחיד או רבים. הרי אלו סמוכים ויכולים לדון דיני קנסות. ויש להן לסמוך לאחרים והדבר צריך הכרע:

marriage (Deuteronomy 25:9)] and of *mi'un* [the refusal and annulment of the marriage of an orphan who was married, as a minor, before she has grown into adulthood, by her brother or mother, (see Yevamot, chapter 13, Mishnah 2)] is performed in front of three [plain judges (Yevamot, chapter 12, Mishnah 1, see Gemara, Yevamot 107b regarding validity in front of two)]. The fourth-year fruit and the second tithes [which must be eaten in Jerusalem, or its value in money brought to Jerusalem where he must purchase food instead of the actual produce] of unknown value are assessed by three. [Redeeming] consecrated [items, requires an assessment] by three, [if one vowed, the stated worth of another, (as quoted in Leviticus 27) and doesn't have the money to pay, but has movable property of value, the] evaluations of [said] movable property [is estimated] by three. Rabbi Yehudah says: One of them should be a priest [since the verse states: "The priest should value it" (Leviticus, 27:12)]. And [if he pays from] real estate [the estimate should be] by ten [judges] including one priest and [where one vows the actual monetary worth] of a person is likewise, by the same number [i.e., ten].

(4) Capital cases are adjudicated by twenty-three. An animal who was involved in bestiality, either by a woman or a man is charged by [a Court of] twenty-three,

רבנו עובדיה מברטנורא

ועריפת עגלה בשלשה. דכתיב (ויקרא ד) זקני העדה. מעוט זקני שנים. ואין ב"ד שקול. הוסיף עליהם עוד אחר הרי ג'; **רבי יהודה אומר בחמשה.** וסמכו. שנים. זקני. שנים. ואין בית דין שקול. הוסיף עליהם עוד אחד. הרי חמשה. והלכה כרבי יהודה: **מצות חליצה בשלשה.** דכתיב (דברים כ"ה) ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים. זקנים שנים. ואין ב"ד שקול. הוסיף עליהם עוד אחד. הרי שלשה. ושנים אחרים שמוסיפין אינו אלא לפרסומי מילתא: **מיאונין.** קטנה יתומה שהשיאיה אמה ואחיה לדעתה ויוצאה במיאון שממאנת בבעלה. צריך שיהיה בשלשה. וביבמות מוכח דמיאון בפני שנים מספיק: **נטע רבעי.** אם בא לחללו על המעות. (וכן) מעשר שני ואין דמיהן ידועים. כגון פירות והרקיבו. שאין להם שער ידוע: **ההקדשות.** הבא לפדותן צריך שלשה לשומן: **הערכין המטלטלין.** הרי שאמר ערך פלוני עלי. ואין לו מעות ליתן כפי הדמים הקצובים בפרשה ובא ליתן מטלטלין. צריך שלשה לשום אותן מטלטלים: **אחד מהן כהן.** דבערכין כהן כתיב (ויקרא כ"ז) נערכך הכהן: **והקרקעות.** ואם אין לי מטלטלין ובא ליתן קרקע צריך שישומו עשרה אנשים ואחד מהן כהן. אותה קרקע שיהיה כפי הערך שיש עליו ליתן: **ואדם כיוצא בהן.** ואם אמר דמי פלוני עלי ששמין אואתו כמה הוא יפה

as it is written: “You shall kill the woman and the beast” (Leviticus 20:16) and also: (ibid. verse 15) “And you shall kill the beast.” [Just as the woman may be executed only through a Court of twenty-three, so too, the animal's execution, must be through a Court of twenty-three.] The ox [which killed a person and is] to be stoned is tried by twenty-three as it is written: “The ox must be stoned and its owner shall be put to death [by Heaven]”

(Exodus 21:29). Just as the death of the owner [i.e., a human, requires a Court of twenty-three] so too, the death of the ox can be decided only by twenty-three. The death sentence on the [domesticated] wolf, lion, bear, leopard, *bardelis* [hyena or leopardess], or the snake [which killed a human], is to be judged by [a Court of] twenty-three. Rabbi Eliezer says: [Where any of the aforementioned killed a human], whoever is first to kill them [without trial] acquires merit [and is not subject to pay damages to their owners]. Rabbi Akiva says: [Except for the snake, where he agrees with Rabbi Eliezer] their death is to be decided by twenty-three.

(5) [The majority of] a tribe [that worshipped idols], a false prophet and a High Priest [who committed a capital offense] can only be tried by a Court of seventy-one. Non-obligatory war [i.e., all wars, besides the conquest of the seven

רבנו עובדיה מברטנורא

לימכר בשוק ונותן דמיו צריך גם כן שיהיו עשרה ואחד מהן כהן בשומא זו: **ד והרגת את האשה ואת הבהמה**. היינו רובע ואתקש לאשה. מה אשה בכ"ג אף בהמה בכ"ג ואומר ואת הבהמה תהרגו בנרבע כתיב למדנו רובע ונרבע: **כמיתת הבעלים**. כלומר כמו שהיה הבעל נדון בכ"ג. אם היה חייב מיתה. **כל הקודם להרגן זכה**. כשהמיתו את האדם. וא"צ להביאם לב"ד: **רבי עקיבא אומר וכו'**. בגמרא מפרש דאיכא בין תנא קמא לרבי עקיבא נחש. דלת"ק נחש מיתתו בכ"ג. ולרבי עקיבא. [הזאב] הארי והדוב. והנמר והברדלם מיתתן בעשרים ושלושה אבל נחש הקודם להרגו זכה. שסלק המזיק מן העולם. והלכה כר"ע: **ה את השבט**. רובו של שבט שעבדו ע"ז. במזיד אין דנין אלא בב"ד של שבעים ואחד. דכתיב (דברים י"ז) והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההיא אל שערך איש ואשה אתה מוציא אל שערך. ואי אתה מוציא את השבט אל שערך אלא בב"ד הגדול: **ולא את נביא השקר**. גמור דבר דבר מזקן ממרא. כתיב הכא (שם י"ח) אשר יזיד לדבר דבר. וכתיב בוקן ממרא (שם י"ז) כי יפלא ממך דבר. מה זקן ממרא בב"ד הגדול. דכתיב (שם) וקמת ועלית. אף נביא שקר בב"ד

שנאמר (ויקרא כ) **והרגת את האשה ואת הבהמה**, ואומר (שם) **ואת הבהמה תהרגו**. שור הנסקל, בעשרים ושלושה, שנאמר (שמות כא) השור יסקל וגם בעליו יומת, כמיתת הבעלים כך מיתת השור. הזאב והארי, הדב והנמר והברדלם והנחש, מיתתן בעשרים ושלושה. רבי אליעזר אומר, כל הקודם להרגן, זכה. רבי עקיבא אומר, מיתתן בעשרים ושלושה: **ה אין דנין לא את השבט ולא את נביא השקר ולא את כהן גדול, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד**. ואין מוציאין למלחמת

nations and against Amalek], can be waged only by the authority of a Court of seventy-one. No addition to the city of Jerusalem or the Temple Courtyard can be sanctified without the Court of seventy-one. Small *Sanhedrins* [i.e., Courts of twenty-three] for each tribe can be instituted only by a Court of seventy-one. No city [in which the majority worshipped idols] can be declared a condemned city [to be completely razed] without a decree of a Court of seventy-one. A border city cannot become a condemned city [i.e., is not razed], nor can three cities [under the authority of one Court] at one time [become condemned cities]; rather, only one or two.

(6) The great *Sanhedrin* consisted of seventy-one members the small *Sanhedrin* of twenty-three. From where do we learn that the great *Sanhedrin* is comprised of seventy-one? It is stated: "Gather unto me seventy men from the elders of Israel" (Numbers 11:16), with Moshe at their head [as it states further: (verse 17), "And they will bear the burden of the people **with you**"]; we have a total of

רבנו עובדיה מברטנורא

הגדול: **ולא את כהן גדול**. דאמר קרא (שמות י"ח) את הדבר הגדול יביאו אליך דבריו של גדול יביאו אליך. ומשה במקום שבעים (ואחד) קאי: **ואין מוציאים למלחמת הרשות**. כל מלחמה חוץ ממלחמת שבעה עממין ומלחמת עמלק. קרויה מלחמת הרשות: **אלא על פי בית דין של שבעים ואחד**. דכתיב בדר (ד"ה א כ"ז) ואחרי אחיתופל בניהו בן יהודע. אחיתופל זה יועץ. בניהו בן יהודע זו סנהדרין שהיה מופלא שבכולן. וכולן נגרים אחרי: **על העיר**. ירושלים שקדושתה גדולה מקדושת שאר ארץ ישראל: **ועל העזרות**. קדושתן גדולה מקדושת ירושלים. וא"א לחדש קדושה אלא בב"ד של שבעים ואחד דאמר קרא (שמות כ"ה) ככל אשר אני מראה אותך וגו'. וכן תעשו לדורות. מה משכן קדוש ע"פ משה שהוא במקום סנהדרי גדולה. אף לדורות תוספת עיר ועזרות ע"פ סנדרי גדולה: **ואין עושין סנדראות לשבטים כו'**. כדאשכחן במשה דאוקי סנדראות. ומשה במקום שבעים ואחד קאי: **אין עושין עיר הנדחת כו'**. דכתיב (דברים י"ז) והוצאת את האיש ההוא ואו את האשה ההיא. איש ואשה אתה מוציא אל שעריך לב"ד שבעירך ואי אתה מוציא את כל העיר אל שעריך אלא לשער המיוחד: **בספר**. עיר המבדלת בין ארץ ישראל לארץ העמים. דכתיב מקרבך ולא מן הספר. וטעמא דקרא. שמא ישמעו עכו"ם ויבואו ויחריבו א". לפיכך אין מניחין העיר תל עולם כמשפט עיר הנדחת אבל הורגין את יושביה בלבד: **ולא שלשה**. עיריות. עיר הנדחת בב"ד

הרשות, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין מוספין על העיר ועל העזרות, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין עושין סנהדריות לשבטים, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. אין עושין עיר הנדחת, אלא על פי בית דין של שבעים ואחד. ואין עושין עיר הנדחת בספר, ולא שלש, אכל עושין אחת או שתים: ו סנהדרי גדולה היתה של שבעים ואחד, וקטנה של עשרים ושלושה. ומנין לגדולה שהיא של שבעים ואחד, שנאמר (במדבר יא) אספה לי שבעים איש מוקני ישראל, ומשה על גביהן, הרי

seventy-one. Rabbi Yehudah says: It consisted only of seventy [“With you,” means, like you, i.e., honest etc.]. From where do we know that the small *Sanhedrin* is comprised of twenty-three [judges]? [Since] it is written [regarding accidental murder]: (Numbers 35:24,25) “And the *edah* [congregation or quorum] shall judge ... and the *edah* shall save.” One *edah* judges [i.e., condemns as guilty] and the other may save [i.e. acquit as innocent], hence we have [two *edah*'s

or quorums which equal] twenty. But how do we know that a congregation [*edah*] consists of no less than ten? [Regarding the spies] it is written: “How long shall I bear with this evil *edah*?” (Numbers 14:27) Excluding Yehoshua and Kalev [who did not join with the others in the evil report of the land] we have ten [and the verse refers to them, as an *edah*]. And from where do we derive the additional three [judges]? By the implications of the text [since it is written]: “Do not follow a majority to do evil.” I may however, infer that I may follow them for good; if so why does Scripture [find it necessary] to state: “It must be decided by the majority?” To teach us, that the majority to decide for the good [i.e., for a decision of not guilty] is not like the one to decide for evil [i.e. a decision of guilty]. How so? For good, a majority of one is sufficient, whereas for evil [i.e., a decision of guilty] a majority of two is required [and since it states: “And the

שבעים ואחד. רבי יהודה אומר, שבעים ומנזן לקטנה שהיא של עשרים ושלושה, שנאמר (שם לה) ושפטו העדה והצילו העדה, עדה שופטת ועדה מצלת, הרי כאן עשרים. ומנזן לעדה שהיא עשרה, שנאמר (שם יד) עד מתי לעדה הרעה הזאת, יצאו יהושע וכלב. ומנזן להביא עוד שלשה, ממשמע שנאמר (שמות כג) לא תהיה אחרי רבים לרעות, שומע אני שאהיה עמהם לטובה, אם כן למה נאמר (שם) אחרי רבים להטות, לא כהטיף לטובה הטיף לרעה. הטיף לטובה על פי אחד, הטיף לרעה על פי שנים, ואין בית דין

רבנו עובדיה מברטנורא

אחד ובמקום אחד כלומר קרובים זו לזו אבל בשנים ושלושה מקומות עושים: וּמֹשֶׁה עַל גְּבִיהֶם הָרִי שִׁבְעִים וְאַחַד. דאמר קרא (במדבר י"א) ונשא אתך. ואת בהדיה: רבי יהודה אומר שבעים. דדריש אתך. בדומין לך. ולא שיהיה הוא יושב עמך בדין. ואין הלכה כרבי יהודה: עדה שופטת. עשרה מזכין. ושמעין מינה דצריך שיהיו כ' שאים יחלקו יהיו עשרה מחייבין. ועשרה מזכין: הטיף לרעה על פי שנים. והכי קאמר קרא לא תהיה אחרי רבים לרעות לחייב ע"פ אחד שיהיה יתר על המזכין. אבל אחרי רבים להטות בשנים אפילו לרעות. כשיהיו שנים מחייבין יותר על המזכין. הלכך ע"כ כ"ג בעינן. דבציר מעשרה מזין ליכא למימר. דהא כתיב והצילו העדה. ותו לא משכחת חובה בבציר משנים עשר: ואין בית דין שקול. אין עושין בית דין וזוגת שאם יחלקו לחצאים הוי להו פלגא ופלגא. ולא משכחת לה הטיף לטובה על פי אחד. הלכך מוסיפין עליהם עוד אחד. והווי להו

edah shall save,” meaning, ten voted not guilty, yet we decide his guilt based on a majority of two; hence there are at least twenty-two judges making up the Court]. And as [a rule

to avoid deadlock] a Court cannot consist of an even number [of judges, therefore,] another one is added, making a total of twenty-three. What must be the population to make it eligible for a [small] *Sanhedrin* [of twenty three]? One hundred and twenty. Rabbi Nehemiah says: Two hundred and thirty, so that each member should be a ruler over [at least] ten (see Exodus, 18:21).

רבנו עובדיה מברטנורא

עשרים ושלשה: מאה ועשרים. מפרש בגמרא עשרים ושלשה סנהדרי קטנה. וג' שורות של כ"ג כ"ג ושבבים לפניהם. שאם הוצרכו להוסיף על הדיינים מוסיפים מהם. ועשרה בטלנים. עשרה בני אדם בטלנים מכל מלאכה. שיושבם תמיד בבית המדרש. ושני סופרים. לכתוב דברי המזכין. ודברי המחזיבין. ושני חזנים. שמשו בית דין להלקות החייב ולהזמין בעלי הדין. ושני בעלי דינין. ושני עדים. ושני זוממין. ושני זוממי זוממין. וב' גבאים ושלישי לחלק הצדקה שצדקה נגבית בשנים ומתחלקת בשלשה. ורופא אומן להקזו דם. ולבלר. ומלמד תנוקות. הרי ק"ך: מאתים ושלשים כדו שרי עשרות. דהיינו כ"ג עשריות. שיהא כל דיין שר של עשרה. דבציר משרי עשרה לא אשכחן שררה. ואין הלכה כרבי נחמיה:

שְׁקוּל, מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן עוֹד אֶחָד, הָרִי כָּאֵן
עֲשָׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. וְכַמָּה יֵהָא בְּעִיר וְתֵהָא רְאוּיָה
לְסַנְהֶדְרִין, מָאָה וְעֲשָׂרִים. רַבִּי נַחֲמִיָּה אָמַר,
מָאָתַיִם וּשְׁלֹשִׁים, כְּנֶגֶד שְׁרֵי עֲשָׂרוֹת: